

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

**ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
76 НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ВИКЛАДАЧІВ АКАДЕМІЇ**

Одеса 2016

Наукове видання

Збірник тез доповідей 75 наукової конференції викладачів академії
18 – 22 квітня 2016 р.

Матеріали, занесені до збірника, друкуються за авторськими оригіналами
За достовірність інформації відповідає автор публікації

Під загальною редакцією Засłużеного діяча науки і техніки України,
д-ра техн. наук, професора Б.В. Єгорова
Укладач Л. В. Агунова

Редакційна колегія

Голова

Єгоров Б. В., д-р техн. наук, професор

Заступник голови

Капрельянць Л. В., д-р техн. наук, професор

Члени колегії:

Амбарцумянць Р. В., д-р техн. наук, професор
Безусов А. Т., д-р техн. наук, професор
Віннікова Л. Г., д-р техн. наук, професор
Гапонюк О. І., д-р техн. наук, професор
Жигунов Д. О., д-р техн. наук, доцент
Іоргачева К. Г., д-р техн. наук, професор
Коваленко О. О., д-р техн. наук, ст. наук. співробітник
Крусір Г. В., д-р техн. наук, професор
Мардар М. Р., д-р техн. наук, професор
Мілованов В. І., д-р техн. наук, професор
Осипова Л. А., д-р техн. наук, доцент
Павлов О. І. д-р екон. наук, професор
Плотніков В. М., д-р техн. наук, доцент
Савенко І. І. д-р екон. наук, професор
Тележенко Л. М. д-р техн. наук, професор
Ткаченко Н. А., д-р техн. наук, професор
Ткаченко О. Б., д-р техн. наук, доцент
Хобін В. А., д-р техн. наук, професор
Хмельнюк М. Г., канд. техн. наук, доцент
Станкевич Г. М., д-р техн. наук, професор
Черно Н. К., д-р тех. наук, професор

НАУКОВО-ТЕХНІЧНІ ПРОБЛЕМИ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

НТБ ОНАХТ

СОТ встановлені певні обмеження у обсягах державної підтримки аграрного сектора (в межах програм «жовтого кошика»).

Список літератури

1. Міщенко, Д. А. Механізми державного регулювання розвитку аграрного сектора економіки України: теорія та методологія: монографія [Текст] / Д. А. Міщенко. – Дніпропетровськ: Дніпроп. держ. фін. акад., 2014. – 308 с.
2. Державна політика фінансової підтримки розвитку аграрного сектору АПК: монографія [Текст] / М. Я. Дем'яненко, П. Т. Саблуць, В. М. Скупий та ін.; за ред. М. Я. Дем'яненка. – К.: ННЦ IAE, 2011. – 372 с.
3. Кулаковська, Т. А. Дослідження узгодженості та системності запровадження регуляторних заходів в аграрній сфері України [Текст] / Т. А. Кулаковська // Scientific Journal «Science Rise». – Volume 8/1(13). – August 2015. – С. 58-66.
4. Соціо-еколого-економічний розвиток агропродовольчої сфери України в сучасних умовах: проблеми та шляхи їх розв'язання: монографія [Текст] / авт. кол.: О.І. Павлов, К.Б. Козак, Д.Ф. Крисанов та ін.; за ред. О.І. Павлова. – Одеса: Астропрінт, 2015. – 512 с.

ФАКТОРИ ВПРОВАДЖЕННЯ КОНТРОЛІНГОВИХ СИСТЕМ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Волкова С. Ф., канд. економ. наук, доцент, Фрум О. Л., асистент
Одеська національна академія харчових технологій

На рішення про впровадження контролінгових систем на підприємстві впливає велика кількість чинників. До основних належать такі [1].

1. Масштаби підприємства. У великих підприємствах більше можливостей впровадження автоматизованих систем управління, в тому числі і системи, автоматизованого контролінгу. Дрібні і середні підприємства можуть застосовувати автоматизовані системи, тільки на рівні застосування простих програм для контролю і обліку. Тому доцільність створення самостійного контролінгового підрозділу неоднозначна.

2. Фінансовий стан підприємства. Позитивний ефект створення служби контролінгу помітний не відразу, тому ефективність витрат на цей захід може проявитися тільки в довгостроковому періоді.

Безпечніше почати процес розробки і впровадження системи контролінгу при стійкому фінансовому стані підприємства.

3. Ступінь концентрації і відокремленості основних процесів управління: планування, організації, координації, контролю та підтримки прийняття рішень. Підвищення якості управління досягається шляхом поєднання різних заходів, методів, способів впровадження контролінгу на підприємстві, хоча це досить складний процес. Тобто слід відмовитися від окремих розрізнених елементів управління і почати застосовувати комплексну систему взаємопов'язаних, послідовних заходів, які будуть сприяти ефективному управлінню підприємством. Реалізація цих функцій частково або повністю покладається на службу контролінгу.

4. Рівень організації праці управлінського персоналу. Перш ніж впроваджувати контролінгову службу, необхідно розробити, адаптувати до конкретних умов підприємства і впровадити в практику менеджменту інструменти контролінгу. В першу чергу це:

- системи планування і бюджетування на підприємстві (мається на увазі як стратегічне, так і оперативне планування);
- методики розрахунку маржинального прибутку по підприємству в цілому, окремим підрозділам, продуктам, клієнтам і ринкам;
- методи розрахунку витрат за видами, місцями виникнення та продуктами;

- системи звітності, які орієнтовано на конкретних користувачів всередині підприємства;
- методики розрахунку ефективності інвестицій і поточної діяльності підприємства;
- методики аналізу відхилень планових і фактичних показників і т.п.

5. Готовність підприємства до впровадження інновацій. Впровадження контролінгу в практику не може відбуватися без попередньої реорганізації організаційної структури та визначення мети і завдань підприємства. Тільки на основі детального вивчення існуючих недоліків в роботі апарату управління, враховуючи при цьому вимоги сучасного менеджменту, можна здійснити реорганізацію структури або внести відповідні зміни до функціональних обов'язків окремих менеджерів і розробити проекти щодо вдосконалення управління підприємством.

6. Здатність підприємства і персоналу до навчання. Опір персоналу є невідворотною зворотною реакцією на впровадження інновацій. Причиною опорів є:

- відчуття безконтрольності ситуації;
- прагнення зберегти цінне;
- загроза статусу;
- вплив колективу;
- відсутність зацікавленості [2].

Превентивні заходи з боку підприємства з підготовки персоналу до нововведень сприяють прискоренню введення нововведень і знижують тимчасові, фінансові та інші витрати по адаптації персоналу до нових умов.

7. Сумісність функцій і структур. Оптимально розподілені функції по структурам підприємства сприяють прискоренню вирішення поставлених завдань, підвищують ефективність роботи підрозділів і забезпечують повноту інформації для отримання високого результату контролінгову підрозділу.

8. Особливості збору, обробки, зберігання та передачі управлінської інформації.

В рамках впровадження служби контролінгу відбувається перебудова і оптимізація всієї системи інформаційних потоків на підприємстві. Реорганізація підприємства повинна супроводжуватися реорганізацією системи інформаційних потоків. Система збору контролінгової інформації спирається на існуючу систему інформаційних потоків. Тобто система інформаційних потоків контролінгу повинна органічно вплітатися в загальну систему інформаційних потоків підприємства, в іншому випадку відбудеться відторгнення співробітниками підприємства нав'язаної їм системи контролінгу [3].

На ефективність і доцільність створення контролінгової служби впливає можливість впровадження нових процедур збору аналітичної інформації на постійній основі.

Таким чином, створення на підприємстві контролінгової служби — процес триваєний, трудо- і ресурсномісткий.

Якісні характеристики факторів, такі як: здатність, можливість, рівень розвитку або готовності, визначають досягнення або недосягнення позитивних ефектів і нейтралізації негативних наслідків створення на підприємстві служби контролінгу.

Для створення служби контролінгу, необхідно забезпечити її оперативний доступ до інформації про результати діяльності всіх структурних підрозділів підприємства. А її функціональні обов'язки повинні бути розроблені таким чином, щоб її працівники не дублювали роботу інших підрозділів і були незамінними консультантами всіх служб і керівників усіх ланок управління.

Тому завчасна підготовка на підприємстві сприятливого середовища і покращення якісної характеристики факторів сприяє прискоренню досягнення позитивних ефектів і нейтралізації негативних наслідків створення на підприємстві служби контролінгу.

Список літератури

1. Волкова, С. Ф. Преимущества и недостатки внедрения службы контроллинга на предприятиях [Текст] / С. Ф. Волкова, О. Л. Фрум / Проблемы стального розвитку агропродо-

вольчої сфери в сучасних умовах та шляхи їх розв'язання: матер. міжнар. наук. семінару (8 жовтня 2015 р., м. Одеса). – ОНАХТ. – Одеса: Фенікс, 2015. – С. 60-62

2. Шипилова, О. А. Как преодолеть сопротивление персонала нововведениям [Электронный ресурс] / О. А. Шипилова / Кадры предприятия. – №9. – 2004. – Режим доступа: <http://dis.ru/library/569/25449/> – Текст с экрана

3. Теплякова, Т. Ю. Контроллинг: учебное пособие [Текст] / Т. Ю. Теплякова. – Ульяновск: 2010. – 143 с.

ПРОБЛЕМА СТАНУ БЕЗПЕКИ НА М'ЯСОПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ

**Берегова Т. А., аспірант
Одеська національна академія харчових технологій**

М'ясопереробна промисловість є однією із найважливіших підгалузей харчової промисловості, яка вирішує такі важливі завдання як: розвиток людини, покращення функціонування її організму та підтримання повноцінного життя за рахунок забезпечення її раціонального харчування шляхом споживання безпечних та високоякісних м'ясних продуктів.

За останні роки у світовому масштабі зросла актуальність проблеми забезпечення населення якісними та безпечними продуктами харчування. А оскільки ринок м'яса та м'ясопродуктів займає особливе місце серед сегментів сільськогосподарської сировини та продовольства через свої складності в саморегулюванні та механізмів впливу на нього, проблема безпеки продукції, що виробляється, є досить актуальною, особливо після вступу України в СОТ та поступового переходу її до євроінтеграційного простору.

Сьогодні ситуація на ринку м'яса та м'ясопродуктів є досить неоднозначною, оскільки одні виробники розвиваються успішно, а інші намагаються вижити в складних умовах, що пов'язані із дефіцитом якісної сировини, зменшенням рівня купівельної спроможності населення, посиленням конкуренції з боку імпортної продукції, складним процесом сертифікації м'ясної продукції при її експорти. Все це змушує українські переробні підприємства працювати на межі рентабельності та виробляти низько вартісну продукцію.

Прагнення України співпрацювати з європейськими та світовими економічними структурами, вимагає від вітчизняних м'ясопереробних підприємств впровадження міжнародних стандартів з управління, які розглядають безпечність харчових продуктів за допомогою оцінки та контролю фізичних, хімічних та біологічних джерел небезпеки на всьому ланцюзі виготовлення кожного харчового продукту (надходження сировини → зберігання → переробка → розподіл → споживання кінцевого продукту харчування).

Такий системний підхід до вирішення проблем з якістю та безпечністю м'ясної продукції дає змогу здійснити комплексний аналіз, визначити вплив кожної стадії виробництва на кінцевий результат та їх взаємозв'язки, обґрунтувати необхідність першочергових і перспективних заходів з питань м'ясопереробного виробництва.

Після ратифікації 16 вересня 2014 року Угоди про асоціацію між ЄС та Україною питання якості та безпечності харчової продукції набуло своєї гостроти, для вирішення якого була обрана європейська комісія з метою перевірки м'ясної продукції.

Згідно проведенню огляду право на експорт своєї продукції до ЄС мають лише чотири українські птахофабрики, які на 100 % використовують «європейські» ліміти. Однак, виділений їм обсяг мізерно малий і вирватися за рамки квот їм навряд чи вдасться. При річному обсязі виробництва більше 1 млн. т, в ЄС Україна беззмінно може постачати тільки 16 тис. т обробленого птичого м'яса. При високому рівні ввізного мита в ЄС (від 1,5 до 2,5 євро за кілограм), не в змозі конкурувати з європейськими навіть великі вітчизняні виробники. Все це зумовлено невідповідністю вітчизняного законодавства європейському у сфері безпеки

СЕКЦІЯ
ФІЗИКА І МАТЕРІАЛОЗНАВСТВО

ВПЛИВ УМОВ ОСАДЖЕННЯ НА ЕЛЕКТРОФІЗИЧНІ ВЛАСТИВОСТІ ПОЛІМЕРНИХ ПОКРИТТІВ ОТРИМАНИХ У ВАКУУМІ	231
Задорожний В. Г., Кейбал О. О.	231
АДГЕЗІЯ ТОНКИХ ВАКУУМНИХ ПОЛІМЕРНИХ ПЛІВОК ДО МЕТАЛУ	
Задорожний В. Г., Кейбал О. О.	233
КОНЦЕПЦІЯ І МОДЕЛЬ МЕЗОСКОПІЧНОЇ ПОРИСТОСТІ ТОНКИХ ПРОНИКНИХ СЕРЕДОВИЩ	
Котюков Ю. Д., Левченко В. І., Роганков О. В., М. В. Швець М. В., Роганков В. Б.	234
ЧАСТОТНИЙ ДАТЧИК ДЛЯ ВИМІрювання деформацій деталей машин у широкому інтервалі температур	
Ніколенко І. М.	234
ДІЕЛЕКТРИЧНА РЕЛАКСАЦІЯ У ЛЕГОВАНОМУ ПОЛІСТИРОЛІ	
Ревенюк Т. А.	235
СТРУМИ ТЕРМОСТИМУЛЮЮЧОЇ ДЕПОЛЯРИЗАЦІЇ ПЛІВОК СПІВПОЛІМЕРУ П(ВДФ-ТФЕ)	
Сергєєва О. Є.	236
П'ЄЗОЕЛЕКТРИЧНИЙ КОЕФІЦІЄНТ d_{33} ТРЬОХШАРОВИХ СЕГНЕТОЕЛЕКТРЕТІВ	
Федосов С. Н.	238
ДОСЛІДЖЕННЯ ТРИБОЛОГІЧНИХ ХАРАКТЕРИСТИК ДИСПЕРСНО-АРМОВАНИХ ПОКРИТТІВ	
Соколов О. Д., Маннапова О. В.	239
ПРО КОРЕЛЯЦІЮ ШВИДКОСТІ ПЕРКОЛЯЦІЇ ВОЛОГИ КРІЗЬ НАПІВПРОНИКНІ МЕМБРАНИ І СТАНДАРТНИХ ВИМІрювань ПРОНИКНОСТІ АБО ОПОРУ ВИПАРЮВАННЮ	
Роганков О. В., Швець М. В., Роганков В. Б.	241
ЕКСЕРГЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ПЛІВКОВИХ ТЕПЛОМАСООБМІННИХ АПАРАТІВ	
Киріллов В. Х., Худенко Н. П., Вітюк А. В.	242

СЕКЦІЯ
ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ РИНКОВИХ ВІДНОСИН НА ПІДПРИЄМСТВАХ ХАРЧОВОЇ ТА ЗЕРНОПЕРЕРОБНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

АДАПТИВНІСТЬ ЕКОНОМІКИ — її властивість як поведінкової навчальної дисципліни	
Павлов О. І.	244
РОЛЬ ДІЯЛЬНОСТІ ІНСТИТУТІВ СПІЛЬНОГО ІНВЕСТУВАННЯ НА ФОНДОВОМУ РИНКУ УКРАЇНИ	
Лобоцька Л. Л.	245
ПОТЕНЦІАЛ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ	
Самофатова В.А.	247
ІМПОРТОЗАМІЩЕННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ АПК УКРАЇНИ	
Косва Ж. В.	248
ВИНОРОБНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ	
Яблонська Н. В.	250
АКТУАЛЬНІ МЕХАНІЗМИ АДАПТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ В УМОВАХ КРИЗИ	
Дідух С. М.	251
ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ М'ЯСОПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ	
Магденко С. О.	253
КОНЦЕПЦІЯ ДЕРЖАВНОГО РЕГУлювання збалансованого та стійкого розвитку АГРОПРОДОВОЛЬЧИХ РИНКІВ	
Кулаковська Т. А.	255
ФАКТОРИ ВПРОВАДЖЕННЯ КОНТРОЛІНГОВИХ СИСТЕМ НА ПІДПРИЄМСТВІ	
Волкова С. Ф., Фрум О. Л.	257
ПРОБЛЕМА СТАНУ БЕЗПЕКИ НА М'ЯСОПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ	
Берегова Т. А.	259
ІНДЕКС УКРАЇНСЬКОГО БОРЩУ як показник інфляції та рівня життя населення	
Басюркіна Н. Й.	260
ЕКОНОМІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ	
Свистун Т.В.	262

Наукове видання

**Збірник тез доповідей
76 наукової конференції
викладачів академії**

Головний редактор аcad. Б. В. Єгоров
Заст. головного редактора аcad. Л. В. Капрельянц
Відповідальний редактор аcad. Г. М. Станкевич
Укладач Л. В. Агунова